

rien Nordiske Fortidsminder. Samarbejd næste gang med en professionel lay-out mand. Det vil gøre værket både smukkere og mere forbrugervenligt. De tætskrevne sider med illustrationer strøget over det hele, synes at vidne om horror vacui hos redaktøren!

Henrik M. Jansen

N. C. Skouvig: Hardeknud I og Hardsyssel. Jellingdynastiets oprindelse. Herning, P. Kristensens forlag. 185 s. Kr. 68,00.

Danmarks historie i det 9. og 10. århundrede er et vanskeligt spørgsmål. Kilderne hertil er enten udenlandske eller meget sene. Men kildeproblemerne har ikke afskrækket forskerne, og man kan da også sige, at der er noget spændende ved at skrive en periodes historie, hvortil kilderne flyder så sparsomt. Man kan i særlig høj grad bruge sin fantasi, ja, det er næsten nødvendigt, og man kan bruge en masse tid og kræfter på at støtte eller imødegå andre forskeres synspunkter. Ingen kan rigtig bevise noget, og den enes mening kan (måske) være ligeså god som den andens.

I 1977 udkom to bøger om Danmarks ældste historie, den ene skrevet af en faghistoriker, fhv. overarkivar Erik Kroman, den anden skrevet af landsretssagfører N. C. Skouvig. Den sidste adskiller sig i hvert fald på ét punkt positivt fra den første, nemlig derved, at forfatteren hele tiden ikke blot holder sig for øje, at det er vanskeligt at udtrykke sig med sikkerhed, men også jævnlige udtrykker sine forbehold. Vanskelighederne bør ikke afholde fra at skrive Danmarks historie i dette tidsrum; men forfatterens forbehold er nødvendige, bl. a. for at læseren kan vide, hvornår en ting kan siges med ret stor sikkerhed, som f. eks. når flere af hinanden uafhængige kilder taler for det samme, og hvornår vi bevæger os ud på gisningens overdrev. Når dette er sagt til Skouvigs ros, må der dog også fremføres et par forhold, der røber hans usikkerhed over for stoffet. Skouvig giver ikke mange personlige vurderinger af kilderne, men forlader sig i meget høj grad på andre forskeres mening, og en stor del af bogen anvendes på at udrede disses diskussioner (bl. a. om epithetet »Danmarks bod« på den lille Jellingesten og vendingen »filius Hardeknuth Vurm« hos Adam af Bremen). Det må dog siges, at disse udredninger er meget tydelige, og Skouvigs argumenter for at tilslutte sig, at Gorm var søn af Hardeknud, og at Danmarks bod går på Thyra er meget overbevisende.

Ligeledes sørger forfatteren at forholde sig skeptisk over for kilderne, men tager dog deres udsagn for gode varer, når de passer ind i hans fremstilling, en fælde, mange faghistorikere også falder i. Endelig kan det siges, at Skouvig gennemgående ikke bare støtter sig på andre forskere, men på forskere af ret gammel dato, hvoraf flere opererede inden den moderne kildekritiks gennembrud. Jeg tænker her især på Steenstrup og la Cour, men også på englænderen Freeman, hvis bog om den normanniske erobring af England kom i 1877. Med disse forbehold er Skouvigs bog dog et interessant forsøg på at kaste lys over aspekter af Danmarks ældste historie. Visse ellers lidet behandlede problemer tages op, f. eks. de engelske kilders omtale af en ætling af Hardeknud i England og navnet Hardeknuds tilknytning til Hardsyssel; men efter bogens titel føler man sig her lidt skuffet, når navnet Hardeknud, men ikke Hardeknud I selv knyttes til Hardsyssel. Har Skouvigs bog måske ikke bragt os meget længere i vor viden om Danmark i første halvdel af det 10. århundrede, har den dog opnået, hvad forfatteren selv i forordet angiver som sit hovedformål: »at yde et beskedent bidrag til vor viden om Danmarks gamle kongerække i endnu et led, leddet forud for Gorm.« Og endelig vil jeg da gerne til Skouvig sige, at jeg i en anetavle til den nye udgave af Dansk biografisk Leksikon har anført Hardeknud som Gorm den Gamles fader.

Lene Demidoff